

3. L'Esplai i l'entorn canvien

Hi ha Centres d'Esplai que han evolucionat poc els seus mètodes de funcionament i d'organització a mesura que la societat canviava radicalment. El fet és que el canvi social origina situacions que poden ser amenaces per les entitats que no les tenen en compte (que les desconeixen, les ignoren o donen respostes inadequades) i que no articulen accions per evitar les possibles conseqüències d'aquestes amenaces. Per altra banda, els canvis socials també ofereixen oportunitats amb les que els Esplais poden desenvolupar velles o noves propostes que estiguin d'acord amb la seva filosofia.

Una llista de canvis a l'entorn i els efectes a un Esplai és el que es posa d'exemple al llibre *La gestión de las organizaciones no lucrativas*¹:

“el cambio que encabezaría nuestra lista sería la evolución demográfica: la disminución de las tasas de natalidad (conduce a tener) menos miembros. El segundo cambio (...) la reducción del número de personas que integran la unidad familiar (...) prefieren pasar los fines de semana todos juntos. En tercer lugar, un mundo laboral cada vez más complicado (...) la formación universitaria y profesional más competitiva (...) los monitores han reducido su tiempo de dedicación (...). Otro cambio (...) la creciente importancia de la formación después del colegio y en periodos de vacaciones (...) menos oportunidades de participar en los movimientos juveniles. Un quinto cambio (...) la invasión de nuevas formas de ocio: la televisión, los vídeos, los videojuegos, etc.”

Una planificació amb temps dins de cada Esplai pot analitzar periòdicament les amenaces i oportunitats que es deriven dels canvis a l'entorn. Tradicionalment es relaciona les organitzacions no lucratives o del tercer sector amb una tendència a l'adaptació ràpida a les necessitats socials, en favor de les quals treballen, ja que la seva raó d'existència és la causa social en qüestió que està en procés de canvi continu. Però, aquesta predisposició al canvi no és automàtica, de fet hi ha diferents factors en contra:

a.- Les exigències dels canvis: canviar no és fàcil perquè és una situació d'incertesa a molts nivells i hi ha una tendència a rebutjar idees noves, a mantenir l'status quo de les dinàmiques organitzatives.

b.- Els equips humans de les entitats entenen que el món canvia, que la realitat dels infants i les seves famílies han evolucionat però sembla que el pes de la tradició i de la història de cada centre és molt fort i costa adaptar-se a les dinàmiques socials.

c.- Moltes vegades el problema del canvi serà les resistències que sorgeixen (per les noves responsabilitats que comporta, per desacords de plantejaments,...) que s'han de debatre per apropar postures cap a un consens.

d.- Costa donar un pas més: des d'allò que fem i som, des d'allò que no volem perdre, que són les nostres arrels, principis i valors, transformar-nos a nosaltres mateixos, els nostres centres, per adaptar-nos a l'evolució dels problemes i

¹ AAVV (2008). *La gestión de las organizaciones no lucrativas*. Ediciones Deusto.

necessitats dels infants d'avui, de la seva realitat social. I aquest pas més potser ens durà a repensar la nostra entitat, planificar i elaborar entre tots/es una estratègia.

Per una altra banda, hi ha Centres d'Esplai que s'han qüestionat la realitat de la seva entitat:

a.- Amb una consciència compartida de la necessitat de fer canvis han acordat iniciar entre tots/es aquest procés, principalment enfocant què és allò que es vol canviar, com es farà i on es vol arribar.

b.- Han dut a terme un pla que els ha permès analitzar (l'entorn i la realitat interna a diferents nivells) i adequar l'Esplai a les demandes de la societat (mantenint les arrels) amb un mètode més objectiu i analític que les intuïcions concretes i/o els passos errants: la planificació estratègica.